

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
ŠKOLNÍ DRUŽINY
(2. verze)**

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA, BRNO, BOSONOŽSKÁ 9,
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE**

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY.....	4
2.1. Materiální podmínky	4
2.2. Personální podmínky	5
2.3. Ekonomické podmínky	5
2.4. Psychosociální podmínky	5
2.5. Bezpečnost a ochrana zdraví	5
2.6. Podmínky přijetí a ukončení vzdělávání	5
2.7. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	5
3. VZDĚLÁVACÍ CÍLE, FORMY A OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ	6
3.1. Cíle vzdělávání	6
3.2. Délka a formy vzdělávání	7
3.3. Obsah vzdělávání	7
4. ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ.....	8
5. EVALUAČNÍ SYSTÉM	10
5.1 Evaluace	10
5.2 Autoevaluace	10

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Název školy: **Základní škola, Brno, Bosonožská 9, příspěvková organizace**

Adresa školy: **Bosonožská 9, 625 00 - Brno**

Ředitel školy: **Mgr. Jaroslava Strouhalová**

Koordinátor ŠVP: **Mgr. Hana Pohlídalová
Mgr. Kateřina Horáková**

Kontakty: **telefon : 547 218 242
Fax: 547 218 551
e-mail: info@zsbos9.cz
web: www.zsbos9.cz**

Zařazení do sítě škol: **IČO: 621 565 43
REDIZO: 600108 546
IZO: 062 156 543**

Zřizovatel školy: **Statutární město Brno, městská část Brno - Starý Lískovec
Klobásova 9, 625 00 - Brno
Tel: 547 139 211
IČO: 449 927 85**

Platnost dokumentu od: **1. 9. 2008**

Verze: **2. verze**

ŠVP byl projednán školskou radou dne: **3. 6. 2008**

Podpis ředitelky školy:

Razítko:

2. Charakteristika školní družiny

Školní družina je organizační součástí základní školy, plní vzdělávací cíle a rozvíjí specifické nadání dětí. Ve svém obsahu a konkrétních cílech vychází ze školního vzdělávacího programu pro základní školu. Hravou formou upevňuje vědomosti získané ve vyučování, rozvíjí důležité osobní a sociální kompetence, má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů. Cílem vzdělávání ve školní družině je připravit žáky pro život ve společnosti a prostřednictvím nejrůznějších aktivit ho vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi a postoji. Zahrnuje ovlivňování trávení volného času, nabídku alternativních aktivit, nabídku her, pomůcek. Podstatný je požadavek dobrovolnosti, aktivity, požadavek seberealizace, pestrosti a přitažlivosti.

Školní družina je místo:

- pro zájmové vyžití dětí
- pro regeneraci sil po vyučování
- pro rozvíjení tvořivosti
- pro posilování sebevědomí
- pro komunikaci dětí, vychovatelek a rodičů (informace o činnosti ŠD, o připravovaných akcích ...)

Vychovatelka:

- motivuje žáka ke správnému přístupu ke vzdělání – k celoživotnímu učení
- vede děti k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- vytváří v žácích potřebu utvářet kladné vztahy
- učí žáky rozvíjet fyzické, duševní a sociální zdraví
- pomáhá žákům rozvíjet a poznávat vlastní schopnosti s reálnými možnostmi a uplatňovat je
- rozvíjí zájmy žáků
- pomáhá dětem orientovat se v konfliktních situacích a nalézat správná řešení

2.1 Materiální podmínky

Školní družina má tři až čtyři oddělení podle počtu přihlášených dětí. Pro potřeby školní družiny jsou vyhrazeny 2 samostatné herny, hygienické zařízení a 2 kmenové učebny. Herny jsou uzpůsobeny tak, aby účelně vyhovovaly potřebám žáků. Jsou vybaveny novým nábytkem, koberci, různými typy stavebnic, stolními hrami, knihami a hračkami. Pro zpestření činnosti má ŠD k dispozici rádia s přehrávačem, televize a DVD přehrávače.

V kmenových třídách jsou vyhrazeny oddechové kouty s relaxačním kobercem a pracovní prostory určené k výtvarné činnosti.

Pro rekreační a sportovní činnost ŠD využívá i další prostory školy:

- 2 tělocvičny
- počítačové učebny
- cvičnou kuchyňku
- školní hřiště
- knihovnu
- chodby s hracími koutky

2.2 Personální podmínky

Předpoklady pro výkon činnosti vychovatelek upravuje zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

Zájmové vzdělávání ve škole zajišťují 4 kvalifikované vychovatelky s praxí, které pracují v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy. Činnost a výchovné působení vychovatelek v jednotlivých odděleních vychází z požadavků pedagogiky volného času. V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se vychovatelky aktivně účastní vzdělávacích programů a seminářů.

2.3 Ekonomické podmínky

Na úhradu neinvestičních nákladů ve školní družině je stanovena měsíční úplata. Její výši stanovuje ředitelka podle § 14 vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Poplatek se hradí v hotovosti 2x ročně vždy v září a v lednu hospodářce školy.

2.4 Psychosociální podmínky

Vychovatelky ŠD se snaží o navození příjemné, přátelské atmosféry a příznivého sociálního klimatu tak, aby se děti cítily bezpečně a spokojeně. Zaměřují se na ochranu před násilím, šikanou a dalšími sociálně patologickými jevy. Vedou děti ke vzájemné komunikaci, úctě, toleranci a empatii.

2.5 Bezpečnost a ochrana zdraví

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků je součástí všech činností školní družiny. Vychovatelky vyhledávají možná rizika vzniku úrazů, s vedením školy je vyhodnocují a odstraňují. Pravidla bezpečnosti jsou stanovena ve vnitřním řádu ŠD a ve školním řádu. Na začátku školního roku jsou žáci poučeni o bezpečném chování. Zápis o provedeném poučení je zapsán do třídní knihy. Poučení se provádí i u nově příchozích žáků a také před plánovanými akcemi mimo ŠD.

2.6 Podmínky přijetí a ukončení vzdělávání

Školní družina je určena žákům 1. stupně školy. Žáci jsou přijímáni na základě řádně vyplněného zápisového lístku. Součástí zápisového lístku je písemné sdělení zákonných zástupců žáka o rozsahu docházky, době odchodu ze školní družiny a pověření osob k vyzvedávání. V případě, že zájem o umístění převyšuje kapacitu ŠD, jsou přednostně přijímáni žáci z nižších ročníků a zaměstnaných rodičů. Odhlásit žáka ze ŠD je možné na základě písemné žádosti rodičů.

2.7 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Činnost školní družiny se zaměřuje i na práci s dětmi se zdravotním postižením a sociálním znevýhodněním. Při práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami vychovatelky úzce

spolupracují s třídními učiteli a výchovným poradcem, a to především při stanovování vhodných forem integrace a forem práce. U dětí se zdravotním znevýhodněním je zohledňováno přiměřené zatížení v případě pohybových aktivit a vycházek. Dětem se sociálním znevýhodněním mohou být poskytnuty pomůcky nezbytné pro naplňování výchovně vzdělávacího programu školní družiny.

3. Vzdělávací cíle, formy a obsah vzdělávání

3.1 Cíle vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem, a to zejména v oblastech:

Výchova ke zdravému životnímu stylu

- výchova k odpovědnosti za svou osobu
- výchova k odpovědnosti za své zdraví
- výchova ke správným stravovacím návykům, pitný režim
- dodržování osobní hygieny
- posilování tělesné zdatnosti
- rozvíjení citové stránky osobnosti, citové vazby

Posilování komunikačních dovedností (Člověk ve společnosti)

- kultivace slovního i mimoslovního projevu
- rozvíjení slovní zásoby
- schopnost vyjádřit se
- schopnost naslouchat
- zapojení se do kolektivu

Odpovědnost za své chování

- řešení různých situací
- pěstování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností a postojů
- důvěryhodnost, pravdomluvnost a morální kvality
- posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování

Ovládání negativních citových reakcí

- schopnost vypořádat se se stresem
- schopnost vyrovnat se s nedostatky a neúspěchy

Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině (Člověk jako jedinec)

- kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí
- posilování pozitivního myšlení
- objektivní hodnocení činnosti každého člena
- vytváření vlastní bezpečné sociální skupiny
- vytváření postojů a hodnot
- tolerance a vzájemný respekt

Formování životních postojů

- vytváření společensky žádoucích hodnot
- vytváření základů právního vědomí
- úcta, porozumění
- schopnost a ochota pomoci
- posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům
- prevence sociálně patologických jevů
- podobnost a odlišnost lidí
- rozdíly v prožívání, v myšlení a v jednání

3.2 Délka a formy vzdělávání

Školní vzdělávací program obsahuje program činností na dobu jednoho vzdělávacího cyklu. Obsah výchovně vzdělávacích činností je shrnut do tematického plánu. Dítě prochází vzdělávacím programem po dobu docházky do školní družiny.

Vzdělávání probíhá formou pravidelných, příležitostných a spontánních činností.

Pravidelná činnost – je každodenní činností oddělení, která je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje aktivity dané plánem ŠD.

Příležitostná činnost – spočívá v návštěvách kulturních, sportovních a jiných akcí nad rámec stanoveného plánu akcí.

Spontánní činnosti - zahrnují individuální aktivity následující po organizované činnosti - ranní hry, odpolední klidové činnosti a pobyty venku

Dětem je v době pobytu ve školní družině umožněno rozvíjet své specifické zájmy i v zájmových kroužcích, které jsou pořádány školou. Nabídka je aktuálně obnovována vždy k 15. 9. příslušného školního roku. Kroužky probíhají 1krát týdně s časovou dotací 1 hodina a zpravidla začínají od 13.00 hodin.

Mimo tyto kroužky se děti seznamují se všemi oblastmi zájmové činnosti a jednotlivé aktivity jsou zapracované v týdenní skladbě zaměstnání:

- pohybové a tělovýchovné aktivity
- výtvarné činnosti
- rukodělné činnosti
- hudba, zpěv a tanec
- literárně-dramatická činnost
- přírodovědná a vlastivědná činnost
- výpočetní technika

Školní družina spolupracuje s CVČ Linka, kam děti dochází na výtvarné dílny, keramiku a cvičení.

3.3 Obsah vzdělávání

Člověk a jeho svět

Tematická oblast Člověk a jeho svět se člení do pěti okruhů, ze kterých vychází jednotlivé činnosti školní družiny.

Místo, kde žijeme

- vztah ke své škole, městu, státu
- vycházky, výlety, poznatky z cest

Lidé kolem nás

- rodina, vztahy v rodině
- kamarádi
- pravidla soužití a chování lidí
- základní lidská práva a povinnosti, práva dítěte

Lidé a čas

- budování správného denního režimu a jeho dodržování
- účelné využívání volného času
- orientace v čase

Rozmanitost přírody

- příroda okolo nás
- rozvoj kladného vztahu k přírodě a ochrana přírody
- roční období a proměny přírody
- činnosti člověka v přírodě

Člověk a jeho zdraví

- péče o osobní hygienu
- prevence a odpovědnost za své zdraví
- předcházení úrazům

Člověk a svět práce

Tradiční a netradiční materiály a výtvarné techniky.

Rozvoj elementárních dovedností, představivosti a kreativity dětí.

Rozvoj schopnosti spolupráce, zapojení se do společného díla a respektování práce druhých.

Umění a kultura

Seznámení se s regionálními pověstmi a bájemi – čtení s porozuměním.

Rozvoj estetického citění - návštěva kulturních zařízení (muzeum, divadla, hvězdárna, knihovna, galerie).

4. Časový plán vzdělávání

Vzdělávání ve školní družině se řídí ročním plánem činnosti a měsíčními plány práce jednotlivých oddělení.

Září:

Poznáváme se navzájem.

Zásady bezpečnosti a pravidla dobrých vztahů ve školní družině.

Poznáváme své okolí a životní prostředí.

Zážitky z prázdnin. Dům, ve kterém bydlím. Kresba na chodník.

Den bez aut – beseda. Návštěva dopravního hřiště – jízdy zručnosti.

Říjen:

Pozorování změn v přírodě, zbarvené listí. Výrobky s podzimní tematikou – podzimáček, draci (sběr přírodnin). Jak chutná podzim – ochutnávka ovoce a zeleniny.

Den zvířat – beseda, soutěže. Malujeme nejoblíbenější zvíře.

Atletické závody.

Listopad:

„Bramboriáda“ – týden se základní potravinou (výroba bramborových razítek, bramborových zvířátek).

Malujeme „Strom“ rodiny. Cesta ke zdravému životnímu stylu – zdravá výživa (beseda, tvořivé výrobky).

Máme rádi pohádky – poslech, knihovna. Kouzelná pohádka.

Podzimní tematika – výroba lesního skřítky, změny v přírodě

Prosinec:

Mikulášská besídka – Mikuláš a čert.

Těšíme se na vánoce. Vánoční čarování – výroba cukroví. Vánoční kapr.

Vánoční zvyky a obyčeje – koledy, výroba vánočních dekorací, dárků – vánoční dílny.

Leden:

Zimní krajina očima dětí – co se děje v přírodě, kresby, koláže.

Moje tělo a moje zdraví – beseda.

Zimní sporty – jak je vidí děti (kresby, vycházky), zimní čepice, módní přehlídka z novin.

Únor:

Lidské tělo – beseda.

Pohádkové bytosti – kresby, četba, karneval – výroba masek.

Srdíčkové dny – výroba valentýnek.

Moje rodina, kamarádi a já – společné tablo.

Březen:

„Březen za kamna vlezem“ – lidové pranostiky.

Poznáváme změny v přírodě. Přišlo jaro – koláže, kresba.

Jak předcházet nemocem – beseda. Vitamíny – vitamínová bomba (ovocný pohár).

Soutěž o nejobratnějšího kluka a děvče.

Velikonoční zvyky – povídání, tvorba dekorací.

Duben:

Velikonoční zvyky – povídání, koledy, tvorba dekorací, kraslice.

Duben, měsíc bezpečnosti - beseda. Dopravní hřiště.

První pomoc – beseda.

Den Země – beseda, pomáháme zlepšovat životní prostředí (jarní úklid). Jarní probouzení.

Zdraví z přírody – sbíráme léčivé rostliny, vaříme čaj. Čarodějnické dílny.

„Chci být tvůj kamarád“ – chování k handicapovaným lidem – beseda. „Paralympiáda“ – soutěž

Rej čarodějnic – čarodějnická dílna

Květen:

Rozkvetlý strom – poznávání přírodnin, výtvarné zpracování, jarní květiny.

Den matek – výroba dárků, povídání, písničky.

Poslech a dramtizace pohádky.

Zdravé mlsání – příprava ovocných pochoutek.

Sportem ke zdraví – aktivity na školním hřišti. Dopravní hřiště – dopravní výchova.

Červen:

Den dětí – soutěžíme, závodíme, tančíme. Týden splněných přání. Švihadlová královna, koloběžkový král. Dopravní hřiště – závody na koloběžkách.

Volný čas dětí, blíží se léto a prázdniny – výtvarné zpracování.

Cesta za pokladem – orientační závod. Hádej, hádej hadači – soutěž.

5. Evaluační systém

5.1 Evaluace

Hodnocení dětí ve školní družině patří k běžným činnostem, které vychovatelky vykonávají průběžně po celý školní rok. Je kladen důraz na povzbuzení dětí a pozitivní ocenění jejich snahy. Cílem hodnocení je zvyšování sebedůvěry dětí a povzbuzování do dalších činností. Děti jsou předem seznamovány s cíli volnočasových aktivit, s tím, co bude hodnoceno a podle jakých kritérií. Součástí hodnocení ve školní družině je i sebehodnocení. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení umožňuje dětem poznání sebe samých, druhého i poznání se navzájem. Děti se tím učí odhadovat vlastní síly a možnosti, posilovat sebedůvěru a rozvíjet vzájemnou komunikaci při společných činnostech.

5.2 Autoevaluace

Hlavním cílem je zhodnocení stavu činnosti školní družiny. Výchovnou práci v družině hodnotí vedení školy. K hodnotícím kritériím patří podmínky činnosti, organizace činnosti a výchovná činnost vychovatelek.

Hodnotíme tyto oblasti:

- činnost družiny jako specifického školského zařízení
- práci jednotlivých oddělení
- výchovnou činnost vychovatelek na žáky
- personální stav a úroveň dalšího vzdělávání
- stav materiálních podmínek
- zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví